

Procjenjivanje učenika, nastavnika i škola

Radni materijal 9: Rad s dnevnicima, zapisnicima, portfolijima⁴¹

Preispitivanje vlastitog načina predavanja uz upotrebu dnevnika, zapisnika ili portfolija može biti idealan metod samoprocjenjivanja, kao i dobra osnova za otvaranje didaktičkih i pedagoških rasprava.

Dnevnik

Dnevnik je uobičajeno sastavljen na način da dopušta neku vrstu dijaloga (s nastavnicima iz iste ili druge škole, itd.). Nastavnik u dnevnik zapisuje svoja svakodnevna iskustva istovremeno izražavajući lične interpretacije i osjećaje u vezi određenih lekcija, te vlastitog ponašanja ili načina interakcije. Dnevnik dopušta unošenje ličnih napomena i otvoren je za napomene drugih. Sam čin uspostavljanja dijaloga te čitanje tuđih ličnih napomena, interpretacija i misli o nečem što je sam nastavnik već dobro preispitao, omogućava visok nivo razmišljanja o procesima nastave i učenja, te ostavlja dodatni prostor za raspravu. Za razmatranje nastave obrazovanja za demokratiju i ljudska prava preporučljivo je da su i ostali nastavnici koji zapisuju napomene upoznati s obrazovanjem za demokratiju i ljudska prava

Zapisnik

Zapisnik je opis procesa bez ikakvih komentara ili ličnih napomena. U njemu se nalaze čiste činjenice i njihova preglednost koristi nastavniku pri razmatranju vlastitog rada. U tom smislu zapisnik se može uporediti s dnevnikom bez elemenata lične interpretacije i dijaloga. No, upotreba zapisnika ima smisla jedino ako se nastavnik na njihov sadržaj referira nakon relativno kratkog vremenskog odmaka. Budući da ne sadrži nikakve napomene ni interpretacije poprilično je otežano nakon dužeg vremenskog perioda prisjetiti se određenih elemenata nastavnog časa samo na osnovu pukih činjenica.

Portfolio

Portfolio je za nastavnike zbirka materijala koje je osmislio i sastavio sam nastavnik. Namjera mu je prikazati jake strane njegove nastave obrazovanja za demokratiju i ljudska prava, kao i zacrtana područja daljnjeg razvoja. Portfolio je zamišljen kao instrument prikazivanja sposobnosti nastavnika u određenom području. U savremenoj obuci i pripravnničkom usavršavanju nastavnika portfoliji su postali uobičajeni instrument kvalifikacije. U drugom smislu portfolio je instrument razmišljanja. Otvara prostor kritici i vrednuje učinak nastavnih časova, metoda, interakcije s učenicima, itd. Portfolio može obuhvatati:

- kratka biografija nastavnika;
- opis razreda;
- odabrane nastavne časove (uključujući radne listove, materijale za učenike);
- ocijenjene radove učenika;
- rezultate testova (ukoliko ih ima);
- ličnu izjavu nastavnika o svojoj filozofiji podučavanja obrazovanja za demokratiju i ljudska prava;
- radove poput video snimaka ili fotografija određenih nastavnih časova obrazovanja za demokratiju i ljudska prava;
- povratne informacije kolega nastavnika iz iste ili drugih škola koji su posjetili časove obrazovanja za demokratiju i ljudska prava;
- dokumentacija projekta u sklopu obrazovanja za demokratiju i ljudska prava ukoliko ih je nastavnik provodio.

⁴¹ Predložene metode ovog radnog materijala mogu se upotrebljavati i za učenike i predstavljaju ustaljena pomagala u kulturi nastave i učenja u raznim zemljama Evrope.